Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyı & Liebmann.*

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colonă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 11. Braşov, Luni-Marţi, 16 (28) Ianuarie 1896.

Cianadiane.

In şedinţa de Sâmbătă a camerei ungare au venit la rênd petiţiile acelor municipii, carĭ în frunte cu comitatul Cianad au petiţionat, ca sĕ se decreteze maghiarisarea *ex officio* a scólelor poporale confesionale prin prefacerea lor în scóle de stat.

Spiritul, în care a urmat discusiunea în acéstă cestiune, a fost la înălţimea avêntului extra-ordinar, ce l'a luat şovinismul unguresc în anul Domnului numit al mileniului.

Nu-i de lipsă sĕ întrăm în meritul acestei discusiunĭ, ci va fi de ajuns sĕ dăm cetitorilor în tótă scurţimea resumatul celor ce s'au vorbit în acéstă privinţă în şedinţa de Sâmbătă. De aci se va puté lumina şi orienta fiă-care în destul.

Ĕtă cum a urmat discusiunea, după ce s'au pus la ordinea ḑilei petiţiunile pentru trecerea instrucţiunei publice în mânile statului:

Raportorul Carol *Szász* ḑice, că aceste petiţiunĭ pun pondul principal pe crescerea naţională. In ele se spune, că mai esistă multĭ învĕţătorĭ, carĭ nu vorbesc limba maghiară şi nu preleg în spirit naţional, la ceea ce ar fi fórte mult de vină *veleităţile naţionalităţilor*. Comisiunea propune, ca petiţiunile sĕ se predé spre studiare ministrului de culte.

Geza *Polonyi*: Esistă numai două partide în Ungaria, carĭ au luat în programul lor instrucţiunea confesională, adecă *partida poporală şi naţionalităţile*. De aceea nu trebue cruţată nicĭ o jertfă, ca instrucţiunea poporală sĕ trécă în mânile statului. Vorbitorul propune ca ministrul de culte sĕ aştérnă un proiect de lege privitor la *ştergerea instrucţiunii confesionale* şi introducerea instrucţiunii de stat.

Ministrul de culte şi instrucţiune publică Iuliu *Wlassics*: Spune, că cestiunea sulevată în petiţiunĭ este de fórte mare însemnătate. Statul ridică şcóle poporale acolo unde este trebuinţă, deórece se scie prea bine, că între 16,681 de şcóle poporale numai 1096 sunt de stat şi numai 18% sunt de natură neconfesională; şi că dintre 2.270,000 de copii obligaţĭ la şcólă, numai 100,000 învaţă în şcólele de stat. Mai departe se scie, că şcólele de stat se înmulţesc încet, şi că sunt anĭ în carĭ numĕrul şcólelor poporalĭ de stat nu se înmulţesc de loc; că 2% dintre învĕţătorĭ nu sciu unguresce; că în *652 şcóle gr. cat.*, în *846 gr. or.* şi în 234 evang. luter. instrucţiunea în limba maghiară se face fără de nicĭ un resultat; şi că în fine în numĕróse locurĭ *şcólele poporale sunt cuiburĭ de panslavism şi dacoromânism.*

Reasumându-se tóte aceste, statul face tot ce póte în favorul instrucţiunii de stat, dér, décă petiţiunile intenţionéză, ca statul sĕ susţină tóte şcólele poporale, atuncĭ el acésta n'o póte aproba din punct de vedere *financiar* şi din punctul de vedere al *oportunităţii*; deóre-ce trecerea a 16,681 de şcóle poporale în administraţia statului ar cere suma de 25—30 milióne florenĭ.

Guvernul însĕ se va nisui de-a schimba *procederea disciplinară* privitor la *machinaţiunile şi agitaţiunile duşmănóse statului*, deóre-ce procederea autorităţilor confesionale nu se întêmplă cu destulă stricteţă; mai departe guvernul va ridica şcóle de stat în acele comune, unde maghiarismul este în minoritate şi este espus pericolului amalgamisărei. Cere sĕ se priméscă propunerea comisiunei petiţionare. Se primesce!

CRONICA POLITICĂ.

15 (27) Ianuarie.

Consiliul ministerial ungar, la propunerea ministrului de culte s'a esprimat în principiu pentru sprijinirea **preparandielor confesionale.** Suma care se va pune spre acest scop la disposiţia ministrului de culte, va fi — 3000 fl. Se înţelege, că subvenţiunile se vor distribui numai cu următórea condiţiune, statorită de guvern: *„ca administraţiunea statului sĕ potă avea o anumită influinţă asupra respectivelor institute"*. Bravo Wlassics!

*

După datele culese la Direcţiunea generală a vămilor, asupra **mişcărei comerciale a României cu Austro-Ungaria** în timp de 10 anĭ, dela 1885 până la 1894 inclusive reiese, că totalul mărfurilor importate de România din Austro-Ungaria şi exportate de România în Austro-Ungaria, se urcă la suma de 1,120,381,850 lei; că din acéstă sumă 806,420,161 lei aparţin comerciului de importaţiune, ér comerciul de exportaţiune este representat numai prin cifra de 313 milióne. Astfel pe când valórea mărfurilor importate din Austro-Ungaria în ţéra românéscă este aprópe egală cu aceea a mărfurilor importate din Anglia, valórea mărfurilor ce vinde România Austriei, de abia atinge proporţiunea de 11 la sută din valórea produselor agricole exportate. Cu alte cuvinte, Austria a vêndut României produse manufacturale pentru 500.000,000 mai mult decât valórea produselor agricole ce a cumpĕrat din România; adecă în acéstă periodă de 10 anĭ România a plătit numai Austro-Ungariei *un tribut de-o jumĕtate miliard.* Disproporţia acésta, ḑice „Curierul Financiar" din Bucurescĭ, provine esclusiv dela *şicanele* ce face Ungaria produselor române la intrarea lor în acea ţéră. Aceste şicane păgubesc atât România, cât şi pe însă şi morile ungare, carĭ ne mai putênd amesteca grâurile ungare cu grâurile române pentru a produce o făină mai bună, ameninţă cu ruina. Aceleaşĭ şicane se observă şi la esportul de vite al României, carĭ nu pot pătrunde prin Ungaria la Viena, făcênd ca astfel sĕ sufere şi România şi târgul Vienei, care nu odată s'a ridicat în contra acestor şicane.

*

Ḑiarul engles *„Daily Chronicle"* primesce din Constantinopole depeşa, că în *Arabkin au fost masacraţĭ peste două mii de Armenĭ în modul cel mai îngrozitor*, şi partea oraşului locuită de Armenĭ a fost arsă.

*

D. G. *Palladi*, ministrul român al domenielor a depus Marţi pe biroul Senatului proectul de lege pentru modificarea unor articole din legea pentru **vênḑarea bunurilor statului român** în loturĭ. Acest proiect coprinde câte-va modificărĭ însemnate, între altele acelea ale articolelor 2, 17 şi 35. Ast-fel loturile, în loc d'a fi de 5, 10 şi 25 de hectare, vor fi numai de 5 hectare. Preoţii şi învĕţătorii nu vor fi escluşĭ, ca până acum, dela cumpĕrarea de loturĭ.

*

Proectul de lege presentat camerei române de D. *General Budişteanu*, ministru de resbel, prevede următórele **sporirĭ de solde pentru oficerii românĭ**: Pentru general de div. 1450 lei lunar; pentru general de brigadă 1200 lei lunar; pentru colonel 950 lei lunar; pentru loc.-colonel 720 lei lunar; pentru maior 550 lei lunar; pentru sub-locotenent 300 lei lunar; pentru insp. de musică 460 lei lunar; pentru şef de musică 200 lei lunar; pentru sub-ofic. de adm. 120 lei lunar; pentru elev gard de geniu 100 lei lunar. In total sporul la budget va fi de 1.500.000 lei numai din solde, şi de 3 milióne împreună cu alte sporirĭ pe esercitiul 1896/97.

Prima bibliotecă română ambulanta.

Erĭ, după cum s'a anunţat în numĕrul precedent al „Gazetei", s'a inaugurat şi predat în folosinţa poporului român din comuna Feldióra, lângă Braşov, *prima bibliotecă română ambulantă*, înfiinţată pentru popor de către Comitetul din Braşov al Asociaţiunei transilvane.

Biblioteca se trimisese la Feldióra cu două ḑile înainte, deschiderea şi presentarea ei poporului s'a făcut însĕ numai erĭ prin membrul din comitet, d-l Gr. *Maior*, care în acest scop a mers anume la Feldióra.

Românii feldioreuĭ, carĭ aşteptaseră acest moment cu un fel de nerăbdare, ţinură sĕ dea actului un timbru solemn, — lucru, ce nu li-a succes tocmai în mĕsura dorită şi proiectată de ei, deóre-ce întrevenind erĭ un cas de mórte în familia d-lui învĕţător şi dirigent de cor St. Taus, n'a putut coopera la acéstă serbare şi corul plugarilor, care este fala şi podóba Românilor din Feldióra.

Inaugurarea s'a făcut în edificiul frumósei şcóle românescĭ, care era înţesată de popor. D-l *Maior* într'o vorbire mai

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Namman Abbas.

De *C. Tanera.*

(Urmare).

In curênd Namman Abbas, călărind în galop, dispăru dinaintea ochilor verişorului sĕu. Maronitul nicĭ-odată nu plécă alt-mintrelea, când călăresce, decât numai în galop. Călăritul lin este usat în Siria numai atuncĭ, décă călĕreţul dă peste drumurĭ fórte rele, délurĭ pieḑişe séu abisurĭ periculóse.

Jos la ţĕrmurul mărei mediterane se revărsau raḑele sórelui. Imprejurimea oraşului Beirut este o adevĕrată grădină. Frăgarĭ, pe carĭ se acaţă viţe de viă, olivĭ, pomĭ, bananĭ se înschimbă cu plante de decoraţiune şi cu plante caţărătóre. Case întregĭ sunt acoperite cu glicinie admirabile şi cu rose mirositóre. Prin peisagiul acesta colorat se vĕd icĭ-colo strecurându-se dumbrăvĭ de pinii, asemenea unor conturĭ de umbră, şi din verdéţa acésta se ridică casele albe, moşeele şi bisericile din Beirut. Icóna acésta minunată este încunjurată la Nord, Vest şi Sud de marea albastră estinsă, ér la Ost de lanţul imposanţilor munţĭ ai Libanonului, cu cóstele şi stâncile lor roşie-brune şi cu piscurile lor acoperite cu zăpadă.

Prin acest ţinut călărea Maronitul fără nicĭ o amânare. El se oprise în Beirut mai lung decât era îndatinat, şi acum voia sĕ câştige timpul pierdut. Tot într'un galop percurse el drumul prin pădurea de pinii, numită el Hersch, până la monumentul lui Franco-Paşa. De-acolo se începea suişul; acum trebuia sĕ călăréscă numai în paşĭ. Jumĕtate din înălţimea muntelui stătea acum liberă înaintea ochilor sĕi, de-asupra satului Areija se începeau însĕ norii deşĭ, aşa încât jumĕtatea din sus a Libanonului trebuia sĕ-o percurgă prin céţă.

Namman Abbas însĕ, nu-şĭ făcea nicĭ o grije, ci călărea mai departe cu curagiu. In curênd fu încunjurat de céţă, aşa încât el nu mai putea vedé decât cel mult în depărtare de 10—20 de paşĭ. Cu tóte acestea trecênd el călare pe lângă hanurile (birt) esch-Schech Mahmud, Budochaus şi Ruwesel el Hamra, le cunoscù şi tot-déuna scia unde se află. După 3 óre el trecù prin stratul de céţă. Acum ajunse în regiunea sĕlbatică a stâncilor. Cu tóte că el acum putea vedea mai departe, totuşĭ călăritul deveni acum pas de pas mai periculos, deóre-ce se pornise un vênt aspru şi puternic, care aducea zăpadă. Sdravĕnul bărbat resistă sĕlbătăcimii viscolului, şi armĕsarul sĕu din timp în timp îşĭ scutura zăpada de pe cómă. Cu cât se suia mai sus, cu atât privirea îi era mai liberă şi numai icĭ şi colea trecea câte-un nouaş peste drum. La spatele călăreţului părea, că sĕ întinde o mare nemărginită sură. Inaintea lui se ridicau stâncile acoperite cu ghiaţă şi zăpadă în tótă pompa lor sĕlbatică-romantică. Câte-odată Abbas trebuea sĕ-şĭ plece capul şi sĕ-l ascundă în mantilă, deóre ce vêntul îi sufla zăpada rece în faţă, aşa, încât îi era imposibil sĕ privéscă înaintea sa.

Astfel ajunse el la hanul Mischir. Acolo poposì pentru de-aşĭ aduna nouĕ puterĭ, căcĭ acum se începea cea mai grea parte a drumului. După o jumĕtate de óră încălecă din nou. După 40 de minute ajunse pe vêrful passului la o muchie de stâncă, de care se temeau toţĭ locuitorii din acel ţinut. Auleo, cum fluera viscolul, cum sburau fulgii de zăpadă de-a lungul cómelor de stâncĭ, cum se urcau érăşĭ în sus, şi numai departe, departe, cădeau colo jos în vale, unde vĕntul nu mai avea atât de mare putere!

Namman Abbas privea cu ochĭ cunoscĕtorĭ la tempestatea acésta sĕlbatică. Păn' acum fusese încă acoperit de păretele de stâncă, în curênd însĕ, trebuea sĕ ésă afară la orcan. Strênse mai bine zĕbrelele armĕsarului şi îndreptà animalul fidel, ca sĕ trécă aprópe lipit de păretele stâncei, pentru-ca sĕ fiă cât sĕ póte de departe de abisul, ce sĕ deschidea la cealaltă parte a drumului. De abia scăpà de cotitura de stâncă, şi de-odată îl apucà viscolul, ca şi când ar voi sĕ-l arunce în abis, şi zăpada amestecată cu ace de ghiéţă îl lovea, ca şi cu biciul, în faţă. Dér călăreţ şi calul nu slăbeau. In mânia tuturor puterilor turbate ale naturei, ei îşĭ urmau calea. Intr'un moment, când un vêrtej de orcan trecù peste el, şi vêntul părea că stă în loc pe câte-va secunde, Namman Abbas îşĭ scóse din manta ceva mai bine nasul şi ochii pentru de-a se putea orienta unde se

lungă arătà scopul și intențiunile, de carĭ a fost condus comitetul Despărțĕmêntului când a luat hotărîrea de-a înființa bibliotecĭ poporale; vorbì despre cartea românéscă, despre folosul și însĕmnătatea ei, aducênd esemplul mai multor bărbațĭ marĭ din istoria nóstră națională, carĭ șĭ-au jertfit binele și fericirea vieței în luptă pentru cartea românéscă, etc. etc. La acéstă vorbire, urmată de însuflețitele strigărĭ de „sĕ trăéscă“ ale poporului, rĕspunse d-l paroch local Iosif *Micu*. D-sa dete espresiune mândriei, ce o simte poporul român din Feldióra prin distincțiunea, ce ’i-s’a făcut din partea comitetului Despărțĕmêntului, care nu numai că a ales acéstă comună ca loc al întrunirei adunărei generale din urmă, dér a început cu Feldióra și punerea în circulațiune a *primei* bibliotecĭ românescĭ ambulante. In numele poporului feldioran mulțumesce comitetului și delegatului acestuia pentru jertfele și ostenéla adusă, asigurând, că poporul feldióra doritor de carte românéscă va sci la rêndul sĕu sĕ-șĭ arate recunoscința pentru marele serviciu, ce i-se face prin instituirea acestor bibliotecĭ. Vorbirea d-lui paroch Micu fù de-asemenea urmată de sgomotóse urărĭ de „sĕ trăéscă“ la adresa comitetului.

După acestea d-l Maior deschide biblioteca, face o scurtă schițare a cărților din ea și cetesce instrucțiunile privitóre la administrarea bibliotecei. S’a ales apoi ca bibliotecar d-l Achim *Constandin*, care este tot-odată efor al bisericei și membru în Agentura Asociațiunei, ér la urmă s’au împărțit, prin însu-șĭ delegatul comitetului, primele cărțĭ poporului doritor de cetit. Cărțile și-le alegeau plugarii înși-șĭ, după catalog; cea mai mare trecere au avut’o istoriile naționale, ca d. es. Istoria Românilor sub Mihaiu Vodă-Vitézul de Bălcescu, Istoria Românilor de Petru Maior etc., carĭ erau cerute de câte 4—5 înșĭ de-odată.

Biblioteca s’a depus în cancelaria Eforiei și va fi deschisă în fiă-care Duminecă după eșirea din biserică.

După órele 7 séra poporul s’a împrăștiat vesel și mândru, că acum nicĭ în privința bibliotecii, cum ḑiceau ei, „nu stau mai îndĕrĕt ca Sașii.“

*

Ĕtă, în fine, și instrucțiunile privitóre la administrarea bibliotecei, carĭ instrucțiunĭ însĕ de-ocamdată sunt numai provisorii, rĕmânênd a-se completa după praxă și după trebuințele ivite:

Instrucțiunĭ pentru administrarea Bibliotecii.

Art. I. Din taxele membrilor ajutătorĭ (1 fl. la an) și binefăcĕtorĭ (1—10 cr. la an) se întemeiéză o bibliotecă, constătătóre din cărțĭ românescĭ de valóre, alese și întocmite pentru trebuințele cetitorilor noștri de tótă categoria. Ea forméză proprietatea Asociațiunei și stă sub supraveghiarea mijlocită a Comitetului Despărțĕmêntului.

Art. II. Biblioteca este împărțită în grupe, avênd fiă-care grupă aceeașĭ mărime, cărțĭ cam de același preț, așeḑate în dulapurĭ de același fel. Cărțile singuraticelor grupe însĕ sunt de cuprins diferit de al celorlalte. Fiă-care grupă de cărțĭ are însemnat pe dulapul sĕu un numĕr roman și se numesce: „*Biblioteca Nr....*“

Art. III. Fiă-care grupă de cărțĭ se dă în îngrijirea unei Agenturĭ, care o va pune la disposiția poporului român din comuna sa pentru întrebuințare. In acest scop Agentura alege pe unul dintre membrii sĕi ca bibliotecar, care va avé sĕ se ocupe în special cu administrarea bibliotecii, sĕ îngrijéscă de bunăstarea ei și sĕ împrumute pentru cetire cărțile din bibliotecă pe lângă observarea următórelor regulĭ generale:

1. Fiă-care locuitor român din comună, care scie ceti, are drept de-a împrumuta cărțĭ din bibliotecă, fără a plăti nicĭ o taxă. Acest drept și-l póte perde cine-va numai în casul, décă s’ar adeveri, că din rea voință, orĭ nepricepere păgubesce biblioteca, perde cărțile, le strică, orĭ le murdăresce fără nicĭ o crutare.

2. Nimenea nu va puté împrumuta de-odată, decât o singură carte, pe care împrumutătorul cel mult la o lună de ḑile dela data împrumutărei este dator a-o da îndĕrĕt bibliotecarului. Până când n’a înapoiat cartea, nu póte împrumuta alta.

3. Imprumutătorul este rĕspunḑĕtor pentru cartea împrumutată, pe care la cas, décă ar perde-o, orĭ nimici, e dator sé o plătéscă.

4. Bibliotecarul va purta un registru în regulă, în care va însemna imediat numele împrumutătorului, cartea împrumutată, ḑiua când s’a împrumutat și ḑiua când s’a înapoiat cartea. Pe basa acestui registru, bibliotecarul va face în fiă-care an un raport statistic către Comitetul Despărțĕmêntului, în care va arăta, carĭ cărțĭ de câțĭ cetitorĭ au fost cetite în decursul anului.

Art. IV. Fiă-care grupă de cărțĭ va sta într’o comună numai un timp anumit, pe care îl va fixa adunarea generală. După trecerea acestui timp, Agenturile vor schimba între sine bibliotecile. Schimbarea se va face în același timp pe întreg teritoriul Despărțĕmêntului, pe lângă stricta observare a instrucțiunilor, ce se vor da din partea comitetului. Comitetul va arăta totodată și ordinea strămutărei bibliotecilor dintr’o comună într’alta; acéstă ordine va fi stabilită după principiul, ca în decursul timpului fiă-care grupă de cărțĭ sĕ staționeze pe rênd în tóte cele 22 comune aflătóre pe teritorul acestui Despărțĕmênt.

(L. S.) (Subscris: Comitetul.)

Pentru „justificare“.

Inainte cu ḑece ḑile ni-s’a fost trimis spre publicare un „protest“, sub care figura la locul întêiu numele Lucaciu, după care urmau alte cincĭ nume de membri din comitet. Acest „protest“ avuse scopul vedit și declarat de-a accentua înaintea publicului român de dincóce și de dincolo de munțĭ ruptura întêmplată în sînul comitetului la 11 Ian. n. 1896.

Ruptura scim, că a urmat din causă, că Lucaciu și soți au voit sĕ salveze situațiunea d-lor Albini Russu și Duică, compromișĭ în conflictul ce aceștia l’au provocat cu Dr. Rațiu și cu comitetul, și au voit sĕ-o facă cu orĭ-ce preț, mergênd până a susține, că dela salvarea situațiunei personale a acelor domnĭ atîrnă salvarea situațiunei grave a partidului.

Cetitorii noștri sciu din ce motive noi n’am putut da loc acelui „protest“. Cel mai de căpetenià motiv a fost, că n’am aflat a fi consult și demn de-a se apela la forul publicității într’o cestiune de neînțelegere în sìnul unei consfătuirĭ confidențiale a membrilor comitetului, care cestiune trebuia adusă mai întâiu înaintea forului bărbaților de încredere ai partidului, singur competențĭ de-a o resolva și tranșa într’un chip séu într’altul.

Acum vine d-l Dr. V. Lucaciu, — de astă-dată nu prin mijlocirea altora, ci însu-șĭ și de-a dreptul — și ne rógă sĕ dăm loc unei scrisorĭ ce a adresat’o președintelui Dr. Rațiu și pe care vrea tot-odată sĕ-o publice „ca sĕ fiă justificat înaintea națiunei.“

Ne-am hotărît de-a satisface de astă-data rugărei d-lui Lucaciu și de-a publica scrisórea d-sale. Nu venim în conflict printr’asta cu atitudinea nóstră de până acuma, căcĭ acéstă scrisóre evită de a discuta amĕnunte din consfătuirile intime, ér despre „protest“ — pe care acuma îl numesce „declarare“ — vorbesce numai ca despre un fapt împlinit.

Implinindu-i însĕ rugarea nu putem sĕ nu ne esprimàm adênca nóstră părere de rĕu, că acéstă scrisóre nu numai că nu justifică procederea părintelui Lucaciu în afacerea cu protestul, déră o pune într’o lumină încă și mai tristă, și mai culpabilă.

Acésta o vom dovedi-o într’o critică principiară și obiectivă ce i-o vom face.

Ĕtă scrisórea:

On. Redacțiune!

Vĕ rog sĕ publicațĭ epistola acésta în numĕrul proxim al ḑiarului d vóstrĕ.

Șișeștĭ, la 23 Ianuarie 1896.

Dr. V. Lucaciu.

Domnule President!*)

Cred, că e de prisos, sĕ amintesc, că românimea întrégă geme de durere, vĕḑênd cele ce se petrec pe contul și în numele comitetului național, a partidului național, în viéța nóstră publică.

Și bine se distingem lucrurile.

Alta e chestia pur materială cu proprietatea „institutului tipografic“ și alta e șirul de isprăvurĭ de natură politică, ce le-ai făcut și continuezĭ a-le face D ta în causa politicei partidului național, mai ales în chestiunea capitală a redacției ḑiarelor comitetului național.

In chestiunea pur materială, comitetul s’a pronunțat și a făcut dispozițiunile sale. Nu discut acum, oportun și prudent lucrațĭ, séu din contră. Ce-a făcut comitetul póte sĕ desfacă, sĕ repareze séu sĕ dreagă, după cum va afla de cuviință. De aceea am declarat din capul locului, în ședința comitetului din 11 luna curentă, că nu întru în discuțiune asupra chestiunei pur materiale, și voiu conlucra cu cea mai sinceră bunăvoință, ca și acésta chestiune sĕ-șĭ găséscă o deslegare potrivită a intereselor nóstre naționale.

Ce atinge însĕ chestiunea politicei nóstre naționale, comitetul central electoral a constituit normative positive și categorice, carĭ formau garanțiă deplină pentru mersul bun și pentru desvoltarea neîmpedecată a causei naționale. Ast-fel a constituit sub presidiul D-tale delegațiunea sibiiană a comitetului pentru casurĭ de urgență și ș’au reservat pentru sine dreptul și puterea de disposițiune în casurĭ controverse și în chestiunĭ de importanță politică.

Și chestiune de importanță capitală este redacțiunea organelor partidului național.

In acéstă causă n’ai ținut samă, nicĭ de delegațiunea sibiiană a comitetului, nicĭ n’ai cerut avisul, nicĭ n’ai așteptat disposițiunele comitetului național.

Și ast-fel, din causa desconsiderării normelor constituite de comitet în conducerea causei naționale: am ajuns în confusiunea deplorabilă, în situația încurcată, care muncesce tóte inimele devotate causei naționale.

Se vorbesce de criză, de scisiune, de anarchiă, de rĕsvrĕtitorĭ etc. și se fac greșelĭ după greșelĭ și comitetul național nu e în posițiă sĕ se declare, sĕ facă disposițiunile recerute pentru restabilirea ordinei conturbate.

Tot ce s’au făcut dela 16 Novembre 1895 în chestiunea națională, s’au făcut fără scirea, fără învoirea, fără autorisarea din partea comitetului național, ma, în contra spiritului de conciliațiune, ce s’a arĕtat în sìnul comitetului național cu ocasiunea ședințelor din 10—11 Ianuarie a. c., precum acésta în mod irrefragabil dovedesce declarațiunea majorității membrilor din acele ședințe, a căror bună-voință curată a fost mistificată. Nemărginit cinism se recere la încercarea de-a rĕstălmăcì fapte constatate prin declarațiunĭ formale și subscrierĭ proprie ale majorității comitetului din acele ședințe.

După aceste e clar, că un sìngur mod ne mai rĕmâne pentru salvarea situațiunei: convocarea imediată a membrilor comitetului național la o ședință plenară, ca sĕ-i dée declarațiunea sa asupra situațiunei, sĕ iée mĕsurile necesare pentru salvarea onórei naționale, pentru vindecarea ranelor deschise ale națiunei.

Tóte aceste se pot face încă, numai bunà-voință sĕ avem și iubire desinteresată către causa mare națională.

Eu v’am telegrafat în sensul acesta și vĕd cu durere, că nu a-țĭ luat nicĭ o disposițiune: acum ve rog în scris în numele causei sfinte sĕ convocațĭ imediat comitetul național la ședința plenară sub sancțiunea de lesa-națiune pentru casul de absentare nemotivată a vre-unui membru din comitet.

Asta e cererea mea, ce vi-o adresez în aceste ḑile grele și pline de urmărĭ, și ca sĕ fiu justificat înaintea națiunei o și dau publicității, cu rugarea, că tot sufletul de român sĕ se inspire de nobila nisuință de-a aplana pe cale pacifică divergențele ivite, carĭ în sine sunt neînsĕmnate și de natură personală, în urmările lor însĕ se presenta ca cele mai funeste pentru s-ta causă națională.

Am ḑis, geniul bun al națiunei sĕ fiă cu noi!

Siseștĭ, 23 Ianuarie 1896.

Cu tótă stima

Dr. Vasiliu Lucaciu,
secretar general al comitetului partidului național.

*) Din cuprinsul acestei scrisorĭ se vede, că ea a fost adresată presidentului comitetului Dr. Ioan Rațiu. Red.

SCIRILE ḐILEI.

— 15 (27) Ianuarie.

Sĕrmanii Ciangăi! Din incidentul mileniului din nou s’a pornit în Budapesta mișcare, ca Ciangăii din Moldova și Bucovina, 200,000 la numĕr, sĕ fiă adușĭ în Ungaria. Suntem sigurĭ, că și aceștĭ sĕrmanĭ Ciangăi vor păți-o ca și cei adușĭ mai anii trecuțĭ de prințul Odescalchi, carĭ după-ce și-au vêndut averile în Moldova și Bucovina au fost adușĭ pe pustiătățile Ungariei, unde au devenit peritorĭ de fóme, și în fine rupțĭ și flămênḑĭ s’au întors érășĭ la vetrele strĕbune, unde între „Valahĭ“ le merge destul de bine.

—o—

Oficerĭ în reservă degradațĭ. Ḑiarului „Österreichische Volkszeitung“ i-se anunță din Troppau, că în cercurile antisemite-germane-naționale de acolo domnesce mare iritațiă din causă, că doi membri ai reuniunei „Deutsche Wehr“, carĭ erau oficerĭ în reservă, au fost lipsițĭ de șargea lor. Consiliul de onóre militar s’a aflat îndemnat sĕ-i degradeze pe respectivii doi oficerĭ din motivul, că ei au luat parte la serbarea aniversărei de 80 anĭ a prințului Bismark, și la acea sĕrbare, cum motivéză consiliul, nu s’a făcut nicĭ o amintire de monarchia austro-ungară și de monarchul nostru. Mai ḑice apoi consiliul de onóre militar, că numita reuniune, la care aparțineau cei doi oficerĭ în reservă,

---

află. Privirea lui căḑù spre cósta piezișă de-a drépta drumului. Ișĭ încordă privirea pentru de-a putea străbate volbura de zăpadă.

Ce însemna acésta?

Armăsarul de-odată stătù în loc, cu tóte că viscolul se porni din nou cu puterĭ îndoite. Călărețul ișĭ încordà din nou privirile, dér nu vĕḑù nimic, decât zăpadă. Deja călĕrețul voia sĕ plece mai departe, când o nouă pauză a vêntului îl făcù sĕ se convingă, că el nu se înșelase.

Colo zăcea o trăsură, de care Damascenii distinșĭ se îndatinau a se folosì în călĕtoriile lor peste munte, mai ales, când călĕtoreau femei, copii séu ómenĭ mai bĕtrânĭ. Amêndoi catîrii zăceau morțĭ la pămênt. Lângă ei zăcea căḑut pe spate un vizitiu, cum se părea, mort, și lângă celalalt parete a stâncei, un al doilea. Din trăsură fâlfâia o batistă albastră.

„Aicĭ s’a întêmplat o mare nenorocire. Probabil, că voiŭ puté încă ajuta!“ ișĭ gândì Namman Abbas.

(Va urma).

edă un diar, ale cărui tendinţe nicĭ decum nu sunt compatibile cu şargea şi caracterul unui oficer.

—o—

Censură de advocat. Ni-se scrie, că d-l *Dr. George Linul,* actualmente concipient în cancelaria d-lui advocat Dr. Ciuta în Bistriţa, în 13 Ianuarie n. c. a depus cu bun succes censura de advocat în Têrgul-Mureşului. — Felicitările nóstre!

—o—

Un castel pompos nimicit. Din Kiew se depeşéză, că în comuna Talnoje a ars cu totul castelul pompos al guvernorului conte Şuwaloff. S'au prefăcut în cenuşă diverse preţióse şi o galeriă de picturĭ renumite. Se afirmă că paguba e enorm de mare.

—o—

Promoţiune. Ni-se scrie, că în 24 l. c. a fost promovat în aula universităţii Francisc-Josefine din Cernăuţĭ d-nul *Petru Ionescu* profesor la institutul ped. teol. din Caransebeş, la gradul de *doctor theologiae.* — Felicitările nóstre.

—o—

Bal în Năsĕud se va da în 8 Februar n. c. în sala de gimnastică dela gimnasiu. Venitul curat e destinat în favorul fondului şcolarilor lipsiţĭ în cas de morb. Preţul de întrare: pentru o persónă 1 fl. pentru o persónă în familiă 80 cr. Inceputul la 8 óre séra.

Din dieta ungară.

Şedinţa dela 25 Ianuarie a fost fórte furtunósă. Punctul culminant al discusiunilor a fost vorbirea contelui *Apponyi,* care îşĭ motivă propunerile, ce le făcuse dilele trecute cu privire la puritatea alegerilor şi la întroducerea jurisdicţiunei Curiei în afacerĭ electorale. Cerù tot-odată, ca ministrul-preşedinte sĕ garanteze, că încă înainte de terminarea actualului period electoral va presenta camerei propunerile sale şi va face, ca jurisdicţiunea Curiei sĕ fiă codificată între legile ţĕrei.

Ministrul-preşedinte *Banffy* a refusat însĕ de-a da lui Apponyi garanţiile cerute, declarând, că codificarea jurisdicţiunei Curiei o condiţionéză de anumite raporturĭ politice. Se presupune, că sub aceste raporturĭ politice este a-se înţelege voinţa Corónei; de altă parte se vede, că Banffy nu s'a simţit sigur de sprijinul partidei sale, în al căreia sîn domnesc marĭ divergenţe de vederĭ; din astă causă el n'a cutezat sĕ-i garanteze nimic lui Apponyi, ér urmarea este, că între Apponyi şi Banffy a intrat érăşĭ un mare părete despărţitor. Pertractările de apropiare între partida „liberală“ şi „naţională“, ce-i drept, încă n'au încetat, dér resultatul lor este atât de problematic, încât se dice, că Apponyi e hotărît sĕ încépă în dietă acţiunea sa oposiţională, ér în ţéră sĕ încépă a-şĭ organisa partidul.

La sfêrşitul şedinţei deputatul Hosias *Molnár* interpelà pe ministrul de interne, décă are cunoscinţă despre faptul, că 1500 de jugĕre de pământ, — carĭ conform regulării de graniţă din anul 1888 s'au enunciat ca *teritor român,* dér conform protocolului luat şi subscris la 2 Septemvre 1890 în Crasna din partea comisiunei mixte de regularea graniţelor din partea Românieĭ de loc-col. Ionescu, s'au recunoscut ca proprietate a oraşului Kézdy-Vásárhely — se ţin ocupate din partea membrilor *mânăstirii românescĭ Sf. Spiridon* şi de-atuncĭ încóce a rĕmas tot în posesiunea acelei mânăstirĭ? Molnar interpelà apoi, décă are de gând ministrul sĕ pretindă acel teritoriu dela România pe cale internaţională?

Cu aceste şedinţa se închise.

Din camera română.

Étă pe scurt discusiunea urmată în şedinţa de Vinerĭ a Camerei, în care ministrul-preşedinte Sturdza a declarat, că nu se mai póte înţelege cu colegul sĕu dela interne şi a provocat astfel un vot de încredere pentru d-sa, care vot era tot-odată un vot de blam pentru d-l Fleva:

D-l D. *Sturdza* începe a declara, că se simte fórte mişcat orĭ de câte-orĭ e vorba sĕ vorbéscă de pe locul pe care a stat Ioan Brătianu. A fost, spune d-sa, fórte mişcat când a audit că ierĭ doi membri ai partidului ş'au încrucişat săbiile pe mormêntul lui Ioan Brătianu.

D-l G. *Dobrescu:* Cer cuvêntul în chestie personală.

D-l D. *Sturdza:* Sfătuesce pe d-l Dobrescu sĕ fie mai puţin violent cu d-sa, căcĭ şi fratele d-sale a atacat pe Ioan Brătianu şi apoi se plângea amar după cosciugul lui.

D-l *Dobrescu:* Tot de morţĭ vorbescĭ! Maĭ lasă morţii în pace. (Sgomot, protestărĭ. Preşedintele îl învită sĕ tacă.)

D-l *Dobrescu:* Nu permit sĕ se atingă de fratele meu! (Sgomot. Vocĭ: la ordine! la ordine)!

D-l *Sturdza:* Cere d-lui Dobrescu sĕ respecte vîrsta şi posiţiunea (Apl.) Primul ministru afirmă că nu se póte înţelege cu d-l Fleva, de óre-ce ministrul de interne îşĭ atribue tóte actele bune. Spune, că numai el a făcut alegerile libere, când alegerile libere sunt opera întregului guvern şi a ţĕrei. (Apl.)

D-l *Dobrescu:* Intrébă pe d-l Chiriţopolu! (Sgomot, protestărĭ).

D-l *Sturdza* spune, urmând, că d-l Fleva nu-i comunică nimic din cele ce face, şi a dat avertisment unui prefect, care a comunicat, după ordinul d-sale, direct cu d-sa. Ceva mai mult, a confirmat pe primarul Capitalei fără ca măcar sĕ'l insciinţeze, astfel că d-sa n'a aflat lucrul decât din „Monitor“. D-l Fleva, continuă oratorul, caută sĕ-şĭ facă partid şi a împărţit partidul liberal în Fleviştĭ şi Sturdziştĭ. Acéstă situaţie nu póte sĕ fiă spre folosul ţĕrii şi dovada cea mai bună este, că diarele conservatore îl laudă. (Apl.) D-l Sturdza termină declarând, că d-sa nu mai póte sĕ ducă guvernul în asemenea condiţii şi cere camerei sĕ limpezéscă situaţia.

D-l N. *Fleva* nu se aştepta ca acéstă cestiune sĕ se discute în public, dér nu fuge de discuţia publică şi a dat dovadă că-i place sĕ lucreze la lumină, când a dat ordin ca tóte actele pe carĭ le face sĕ fie comunicate pressei. Protestez — dice — în contra insinuărilor d-lui prim-ministru. Sunt împăcat în consciinţă, căcĭ sciu că am lucrat cu sinceritate. (Apl.)

Dér, décă nu vroiau sĕ mai stau în guvern trebuia sĕ mi-se spue acésta, căcĭ eu n'am cerut sĕ fiu ministru. Regelui, primului-ministru şi parlamentului îi aparţin locurile acestea şi când nu voiŭ mai avea încrederea acestor factorĭ, mĕ voiŭ retrage de aci. Locul însĕ de membru în partidul liberal nu mi-se póte lua (Apl.)

Ce mi-se impută? Că am dat un avertisment unui prefect. N'am sciut că primul ministru îi ordonase sĕ-i comunice direct, dér era datoria primului-ministru şi a prefectului sĕ-mĭ comunice acésta, căcĭ eu nu sunt inferior aci, am şi eu individualitatea mea (Apl.) Nu i-am comunicat confirmarea primarului? Am fost de două orĭ la consiliu pentru acésta, dér d-l Sturdza n'a venit. I-am scris un bilet în care îi ceream o întîlnire, şi nicĭ nu mi-a rĕspuns, atuncĭ am spus consilierilor carĭ m'au întrebat pe cine sĕ alégă, sĕ facă ce vor voi. Eu nu puteam sĕ stau continuu la uşa d-lui Sturdza căcĭ nu sunt lacheul d-sale (Apl.)

Am schimbat pe prefectul Capitalei? Un lucru nu mi-se póte contesta, că sunt muncitor, eu nu am luat ministerul numai ca sĕ mĕ îngâmf şi sĕ-'mĭ satisfac o vanitate. Ei bine nu pot lucra cu ómenĭ, carĭ nu sunt activĭ (Apl.) Am căutat sĕ-'mĭ fac partid? Dér nu mi-am ales nicĭ chiar un secretar general un prieten. Toţĭ prefecţii au fost numiţĭ în consiliu şi n'am avut un singur candidat la alegerĭ.

D-l Dinu *Brătianu:* La Focşanĭ!

D-l N. *Fleva:* Mĕ mir ca mĕ întrerupe tocmai fiul lui Ioan Brătianu, căruia când am primit scirĭ că la Slatina se petrec neorênduielĭ, i-am dat o telegramă în care îi spuneam: La voi tinerĭ îmĭ e speranţa, că alegerile sĕ fie libere şi în mânile vóstre încredinţez controlul. (D-lor D. Brătianu şi N. Xenopolu, carĭ candidau acolo.) (Apl.) Am întrat în guvern cu cele mai bune intenţii şi am întins mâna chiar „Voinţei“, căcĭ din acea redacţie am luat prefectul de poliţie (Apl.) Nu sunt acestea însĕ motivele. Nu vĕ plac eu? De ce nu veniţĭ sĕ o spuneţĭ în mod leal? Aţĭ alergat la interpelarea murdară a d-lui Epurescu!

D-l *Epurescu:* Este adevĕrată!

D-l *Fleva:* E fórte murdară. Ei bine, nu voiu pleca de pe acéstă bancă până nu voi rĕspunde la acea interpelare. (Bol.) Dér adevĕratul meu adversar nu e d-l Sturdza, nicĭ partidul, ci *direcţia ocultă,* pe care am denunţat'o acum 12 anĭ şi o denunţ şi adĭ. Ea cere adĭ capul meu, mâne d-le Sturdza va cere capul d-tale. (Apl.) Termină declarând încă-odată, că nu se va retrage până ce nu se va pronunţa camera. (Apl.)

D-l D. *Sturdza* protestă în contra afirmărei că d-sa ar fi condus de direcţia ocultă. Tótă neînţelegerea e provocată de atitudinea d-lui Fleva. D-l Sturdza cere camerei sĕ-i reguleze situaţia de prim-ministru.

In fine s'a primit moţiunea propusă de d-l V. Lascăr, prin care se votéză încredere ministrului-preşedinte.

*

Şedinţa dela 13 Ianuarie v. 1896.

D-l *Epurescu* declară că atuncĭ când a anunţat interpelarea nu a avut intenţia sĕ lovéscă în ministru de interne şi nicĭ nu-l bănuia de neciuste.

A voit numai sĕ-i dea ocasia sĕ desmintă insinuările „Epocei“. Acum însĕ spune d-sa, când vede, că duşmanii liberalilor voesc sĕ lovéscă în partid declară că îşĭ retrage interpelarea (Apl.) Şi declar încă-odată că n'am pus nicĭ un moment în dubiu onestitatea d-lui Fleva (Apl.)

D-l N. *Fleva:* Acum d-lor, că însuşĭ d-l interpelator îşĭ retrage interpelarea, şi declară, că nicĭ nu pune la îndoială buna mea credinţă, înţelege orĭ-cine, că avênd în vedere incidentul de erĭ, nu mai pot sĕ stau pe banca de ministru (Apl.) Mĕ duc d-lor sĕ-mĭ iau locul pe banca de deputat ca membru al partidului liberal.

D-l Fleva ese din banca ministerială şi trece în băncile de deputaţĭ. Aplause furtunóse şi strigăte de bravo isbucnesc de pe băncile amicilor d-lui Fleva. Aceste aplause şi strigăte de bravo ţin două minute.

D-l *Ionel Grădişteanu,* care se asociase la interpelarea d-lui Epurescu spune:

Când m'am asociat la interpelare, înţelege orĭ-cine, că nu am făcut'o ca sĕ ţin isonul d-lui Epurescu. Eu eram de atuncĭ convins de perfecta onorabilitate a d-lui Fleva, lucru de care cam târdiu s'a convins şi d-l Epurescu. (Apl.) Eu voiam sĕ arăt, că articolul din „Epoca“ nu avea nimic insultător la adresa d-lui Fleva. (Apl.) Cât despre chestia politică care e legată de acest incident (Vocĭ: nu e nicĭ o chestie politică) îmĭ reserv dreptul s'o ating cu altă ocasie. (Apl.)

Societatea politică „Concordia“ din Cernăuţĭ.

După un restimp de trei lunĭ, societatea politică „Concordia“ a ţinut în 20 Ianuarie n. c. o nouă adunare generală, din causa eşirei unor membri atât din sînul societăţii, cât şi din comitetul ei. Comitetul a fost prin urmare necesitat orĭ a-se reîntregi prin alegerea a trei membri noi, orĭ a depune cu toţii mandatele. Comitetul a decis a depune mandatele şi a apela la plenul „Concordiei“. Asupra motivelor acestei procederĭ, „Gazeta Bucovinei“ dă următórele lămurirĭ:

Causa acestei procederĭ a fost aşa numitul *„curent nou“,* care pretinde dela representanţii poporului român o acţiune mai energică, sĕu cum s'a esprimat prof. Dr. Sbiera, „o politică mânată cu vapor“. Representanţii curentului nou nu erau mulţămiţĭ cu modul procederei bărbaţilor noştri politicĭ de până acuma. Aceştia la rêndul lor trebuiau decĭ sĕ apeleze la popor, la massele alegĕtorilor, spre a-se încredinţa, orĭ de mai au încrederea acestora sĕu nu.

Étă causa principală a convocărei ultimei adunărĭ generale. Ea a şi adus întru cât-va lămurirĭ în acéstă privinţă. Vechiul comitet a demisionat, şi adunarea generală i-a votat încredere prin aceea, că l'a reales. Ce-i drept, timpul de érnă nu-i tocmai fórte favorabil pentru convocarea de adunărĭ generale, şi credem a nu ne înşela, décă ascriem cam puţin imposantul numĕr al participanţilor acestei împrejurărĭ. Dér décă considerăm, că aceştĭ representanţĭ s'au recrutat din tóte părţile şi tóte păturile poporului român din Bucovina, putem cu drept cuvênt privi votul lor de votul naţiei române din Bucovina.

De alta, adunarea a decurs în mod fórte demn şi a fost lipsită de acele discursurĭ vehemente, pe carĭ numai patima le nasce. Şi astă-dată s'au audit plângerĭ şi dorinţĭ. In viéţa nóstră suferinţele sunt o rubrică constantă, şi se pare, că ne-am deprins cu dênsele ca şi morariul cu vuetul roţilor.

Literatură.

„Cosmopolis“ este numele unei *reviste internaţionale* ce apare dela 1 Ianuarie 1896 în Londra (la F. Fischer Unwin) şi este edată de Fernand Ortmans. Acéstă revistă unică în felul ei fórte voluminósă (Vol. I. are 320 pag. 8⁰ mare), este scrisă în trei limbĭ: englezesce, franţuzesce şi nemţesce. In primul volum, ce'l avem înaintea nóstră găsim un numĕr însemnat de valoróse tractate, essay-urĭ, povestirĭ, fragmente şi referate (cu privire la politică, teatru, literatură) scrise de autorĭ renumiţĭ ai celor trei naţiunĭ. Aflăm scriitorĭ englesĭ ca Charles Dilke, Robert Louis Stevenson, Henry James, Edmund Gosse; scriitorĭ francesĭ ca Sarcey, Bourget, Rod, Anatole France în fine pe Germanii Voldenbruch, Mommsen, Spielhagen, Erich Schmidt. Fiăcare din aceştĭ autorĭ scrie în limba sa maternă. Multe alte puterĭ literare ale celor trei popóre culte din occident mai sunt angajate a scrie în „Cosmopolis“. Importanţa etică, ţinta acestei reviste este a uni spiritele într'un timp, când sgomotul politicei şi al intereselor specifice ameninţă a mări tot mai mult divisiunea între popóre. „Cosmopolis“ este decĭ o întreprindere mare literară, care şi-a pus problema de a înfăţişa viaţa literară şi culturală a diferite rasse şi popóre pe câmpul lucrării comune. „Revista“ mai are un mare preţ pentru cultivarea cunoscinţelor de limbĭ a cetitorului, căcĭ acesta află într'un de-odată escelente scrierĭ, într'o limbă perfectă, în englezesce, franţuzesce şi nemţesce. E lucru firesc că o întreprindere literară atât de însemnată şi cu o ţintă aşa de mare nu póte fi condusă numai dintr'un punct. Ea a fost decĭ decentralisată prin aceea, că pe lângă editura din Londra s'au înfiinţat pentru rĕspândirea ei 6 „representanţe generale“ şi adecă la New-York, Paris, Amsterdam, Berlin, St. Petersburg şi Viena. Aicĭ în Viena representantul general pentru Austro-Ungaria, Serbia, România şi Bulgaria este librăria: *„A. Hartleben,* Verlagsbuchandlung, Wien. I, Seilerstätte 19.“ Lectura alésă ce-o ofere „Cosmopolis“ în volumul I (care costă 1 fl. 50 cr.) cetitorilor, cultĭ şi ce-o promite în viitórele volume, fiind angajat pentru acésta revista un stat major de cei mai bunĭ şi renumiţĭ scriitorĭ, recomandă de sine în de ajuns acésta întreprindere.

*

In tipografia „A. Mureşianu“ din Braşov a apărut: **Povestirĭ economice** despre grădinărit, economia câmpului, vierit şi pădurit, de *Ioan Georgescu.* O carte fórte folositóre pentru plugarĭ, scrisă în stil uşor de priceput. Cartea are 136 pag. şi costă 25 cr. De vêndare la tipografia A. Mureşianu“ în Braşov, şi la librăria d-lui Nicolae Ciurcu, Braşov.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 22 Ianuarie n. 1896.

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	pănă
Grâu Bănăţenesc	80	7.10	7.25
Grâu dela Tisa	80	7.15	7.30
Grâu de Pesta	80	7.10	7.25
Grâu de Alba-regala	80	7.10	7.25
Grâu de Bácska	80	7.20	7.35
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Seminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	pănă
Sĕcară		70—72	6.35	6.40
Orz	nutreţ	60—62	4.90	5.10
Orz	de vinars	62.64	5.40	6.20
Orz	de bere	64.66	6.40	7.80
Ovĕs		39.41	6.10	6.45
Cucuruz	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	78	.—	.—
Cucuruz	"	—	.—	.—
Hirişcă	"	—	—.—	—.—

Preţul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	pană
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	35.—	45.—
—	transilvană	—.—	—.—
—	bănăţenă	—.—	—.—
"	roşiă	30.—	33.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	55.—	55.50
"	dela ţeră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	48.—	49.
"	afumată	—.—	55.—
Sĕu		—.	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	15.—	15.50
"	din Serbia în sacĭ	14.25	14.50
Lictar	slavon nou	18 —	19.—
"	bănăţenesc	—.—	.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	unguresci		
"	sêrbesci		
Miere	brută	—.—	—.—
"	galbină strecurată	—.-	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
"	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 27 Ianuarie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.53	Vênd.	9.56
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.57	Vênd.	9.62
Galbenĭ	Cump.	5.58	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	129.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.80	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Ianuarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.70
Renta de coróne ung. 4%	99.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	125.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.70
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.15
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	141.75
Renta de hârtie austr.	100.70
Renta de argint austr.	101.10
Renta de aur austr.	122.70
Losurĭ din 860	147.50
Acţii de ale Băncei austro-ungară.	1007.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	415.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	370.50
Napoleondorĭ	9.61
Mărcĭ imperiale germane	59.27½
London vista	121.15
Paris vista	48.—
Rente de coróne austr. 4%.	100.65
Note italiene	44.15

Cursul losurilor private

din 22 Ianuarie 1896

	cump.	vinde.
Basilica	7.20	7.80
Credit	197.—	198.—
Clary 40 fl. m. c.	55.50	56.50
Navig. pe Dunăre	134.—	137.—
Insbruck	27.—	28.—
Krakau	27.50	28.50
Laibach	23.50	24.50
Buda	60.—	60.25
Palffy	55.—	57 —
Crucea roşie austr.	18.30	18.90
dto ung.	11.—	11.80
dto ital.	11.75	12.50
Rudolf	23.25	24.25
Salm	67.—	68.—
Salzburg	27.50	28.50
St. Genois	70.—	74.—
Stanislau	45.—	46.50
Trieitine 4½% 100 m. c.	—.—	150.25
dto 4% 50	—.—	—.—
Waldstein	68.—	72.—
Serbescĭ 3%	33 —	34.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	124.—	125.—

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Nr. 398—1896.

PUBLICAŢIUNE.

Miercurĭ în 12 Februarie a. c. la 11 óre înainte de prânḑ va avea loc la oficiul orăşenesc economic o pertractare scripturistică de oferte asupra **predărei construcţiei unei fântânĭ în Dêrste cu spese preliminate de 720 fl.**

Ofertele sigilate, provĕḑute cu timbru de 50 cr. şi cu un vadiu de 5%, sunt de a se aşterne până la amintitul termin la sus citatul oficiu.

In ofert este de a esprima în cifre şi litere suma de rebonificarea cerută, dup'aceea sĕ se dea dechieraţiunea, cum că oferentului 'i sunt cunoscute condiţiile de oferte şi acele contractuale, carĭ se află în decursul órelor oficióse în biroul oficiului orăşenesc economic spre esaminare din partea fiă-cărui.

Braşov, 16 Ianuarie 1896.

881,1—2 **Magistratul orăşenesc.**

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe şese lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe şese lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe şese lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe şese lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiĕscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.